

BERWALDDBLADET

Ordföranden har ordet
Årets stipendiater
Kalendarium för våren 2024
Orkestern och kören på turné
Att sjunga med symfoniorkester
Ny i styrelsen
Årsmötet 2024

Radiosymfonikernas och Radiokörens Vänförening

Pär Trehörning	ordförande	ptrehorning@gmail.com	070-5137529
Agneta Söderman	vice ordförande	soderman.agneta@gmail.com	070-8660565
Stefan Birksjö	kassör	stefan.birksjo@affarskraft.se	076-0299898
Hans-Erik Hallin	sekreterare	mediekommunikation@yahoo.se	070-7311838
Ragnar Hult	ledamot	hultragnar@gmail.com	076-3653685
Ulf Leopoldson	ledamot	ulf@leopoldson.se	070-9134300
Per Lindvall	ledamot	perlindvall@icloud.com	070-3717593
Peter af Petersens	ledamot	peterafpetersens@gmail.com	070-6666718
Barbro Wallin	ledamot	barbro@bawallco.se	070-6623500
Johan Pejler	repr. för kören	johan.pejler@sr.se	
Håkan Björkman	repr. för orkestern	hakan.bjorkman@sr.se	
Kristina Westman	repr. för Berwaldhallen	kristina.westman@sr.se	070-7841809
Valberedningen	vakant		
Revisorer	Lena Cronwall Morén	lena.cronwall@outlook.com	073-5649078
	Christina Strandberg	christina@csekonomi.se	070-5919295

Berwaldbladet

Agneta Söderman	redaktör
Ragnar Hult	layout
Pär Trehörning	ansvarig utgivare

E-post vanforeningenrskv@gmail.com

Vänföreningen har inte längre telefonsvarare. Kontakta oss via e-post.

Postadress RSKV, Berwaldhallen, 105 10 Stockholm

Webbida www.berwaldhallen.se/vanforeningenrskv

Facebook www.facebook.com/vanforeningenrskv

Instagram www.instagram.com/vanforeningenrskv

Plusgiro 16 08 82-7 Radiosymfonikernas och Radiokörens vänförening

Medlemsavgift

Enskild medlem 250 kr

Två personer på samma adress 400 kr

Halv avgift för musiker och korister som varit anställda vid Berwaldhallen

Medlemsnålen: 50:-

Vänföreningen tar tacksamt emot penninggåvor till Olof Rydbecks och Vänföreningens fond ur vilken föreningen årligen delar ut stipendier till musiker och korister i Sveriges Radios Symfoniorkester respektive Radiokören. Sätt in ditt bidrag på föreningens plusgirokonto 16 08 82-7 och ange att gåvan är till fonden

Framsidan: Minnesplakett skulpterad av Arvid Backlund uppsatt i pelargången i Stockholms stadshus. Foto Ragnar Hult.

Ordföranden har ordet

Nya förutsättningar för Vänföreningen

Det förstärkta säkerhetsläget i Sverige påverkar även vår förening. Som ni säkert vet får vi inte – det gäller även allmänheten - vara i Radiohusets stora foajé och därmed inte heller i Studio 2 för att lyssna på Radiokörens spännande repetitioner. Inga externa arrangemang får längre äga rum i SR:s lokaler eftersom hela byggnaden är klassificerad som skyddsobjekt. Turligt nog räknas inte Berwaldhallen som skyddsobjekt så vi fortsätter att vara välkomna till konserter och repetitioner där som tidigare.

Och det är vi glada för. Under våren kommer nämligen Radiosymfonikerna och Radiokören att tillsammans framföra två monumentala verk:

Beethovens Missa Solemnis (18,19 och 20 april) med vår hedersmedlem och hedersdirigent Herbert Blomstedt och Bachs h-mollmässa (26 och 27 april) med Radiokörens chefsdirigent Kaspar Putniņš. Och du kommer att få möjlighet att lyssna till repetitionen med Herbert Blomstedt den 17 april. Men som syns i kalendariet är Vänföreningens medlemmar inbjudna till fler intressanta repetitioner under våren.

De ändrade förutsättningarna medför ändå att vi i styrelsen måste planera för att våra aktiviteter förutom repetitionerna kanske inte alltid kan ske i Berwaldhallens lokaler. Ett exempel är den konsert med musik av Andreas Hallén som vi gör tillsammans med Kammarmusikens Vänner i Allhelgonakyrkan (KVAH) den 17 februari i

Foto Bo Söderström

Allhelgonakyrkan. Det är en fortsättning på det utmärkta samarbete som inleddes då några musiker ur Radiosymfonikerna spelade på KVAH:s stora Schubertfestival i augusti.

Vi kommer också att erbjuda våra medlemmar möjlighet att närvara vid en repetition med Kungliga Musikhögskolans symfoniorkester. Då får vi följa arbetet med att skapa musik med unga blivande orkestermusiker.

Förändringar behöver alltså inte innebära bara nackdelar. Tvärtom, vi i styrelsen ser det som en extra utmaning att finna nya former för vår verksamhet och att ge dig nya upplevelser.

Samtidigt fortsätter vi att anordna spännande samtal med dirigenter, tonsättare, solister och orkestermedlemmar i pauserna under repetitionerna och att ge matnyttiga introduktioner till den musik som repeteras.

Det har nog aldrig varit så viktigt med samarbete, konstnärliga uttryck och personliga möten som under den

oroliga tid vi just nu lever i. Så vi tror att du både vill och behöver fortsätta ditt medlemskap i Vänföreningen. Betala årsavgiften, meddela oss eventuella adressförändringar och klipp ut medlemskortet som är tryckt på baksidan och fyll i betalningsdatum.

Vi tar mycket gärna emot synpunkter på vår verksamhet och även förslag på

personer som är intresserade av styrelsearbete eller av att ingå i valberedningen. Årsmötet äger rum den 18 mars i Berwaldhallen.

Väl mött i musikens härliga värld!

Pär Trehörning

Kallelse till årsmöte

Radiosymfonikernas och Radiokörens Vänförening RSKV kallar härmed till årsmöte

måndagen den 18 mars 2024 kl. 17.30. Plats: Berwaldhallen, Dag Hammarskjölds väg 3, Stockholm.

Musik, lättare förtäring samt årsmötesförhandlingar.

Motioner ska vara styrelsen tillhanda senast den 1 februari 2024. Mejla till vanforeningenrskv@gmail.com eller skicka ett brev till Pär Trehörning, Rålambsvägen 52, 112 56 Stockholm..

På grund av det förhöjda säkerhetsläget måste du anmäla dig till

årsmötet senast den 11 mars 2024. Mejla ditt namn till vanforeningenrskv@gmail.com Skriv Årsmöte 2024 i ämnesraden.

Vi har för närvarande ingen valberedning i Vänföreningen. Om du vill hjälpa oss i det arbetet vill vi gärna att du skickar ett mejl till vanforeningenrskv@gmail.com

Om du är intresserad av styrelsearbete eller har förslag på personer som du tycker ska sitta i styrelsen, mejla ditt förslag till vanforeningenrskv@gmail.com Skriv Styrelsen i ämnesraden.

Välkommen till årsmötet!
Styrelsen

Vänföreningens stipendieutdelning 2023

Foto Ragnar Huitt

Foto Ulf Leopoldson

Ordförande Pär Trehörning överlämnar Linda Taube Sundéns stipendium till sonen Victor som är på plats i Berwaldhallen för att i Adolf Fredriks Gosskör delta i konserten med Stenhammars Sången. Stipendiaten trombonisten Mikael Oskarsson syns med diplom och rosor till vänster. Radiokörens ordförande Johan Pejler tog emot priset för tenoren Gunnar Sundberg. Slagverkaren Karl Thorsson kunde inte närvara.

Vid konserten den 18 november delades Vänföreningens stipendier ut. Fyra stipendier på 30 000 kronor vardera delades ut till tre orkestermusiker och en korist. Det är representanter från orkestern och kören som väljer årets stipendiater och som premierar inte enbart musikaliska prestationer utan även kollegialitet och samarbetsförmåga. Detta framgår av motiveringarna nedan.

Flöjtisten **Linda Taube Sundén**: "Här har vi en superfin kollega som sprider glädje omkring sig. Hennes fina spel inspirerar alla på scenen. Den fina kvalitet och professionalism hon tillför vår orkester är oöverträffad."

Trombonisten **Mikael Oskarsson**: "Micke har spelat på högsta nivå i många år. En inspirerande musiker som alltid vill bli bättre. Han är också världens bästa kollega och gör allt han

kan för att hjälpa andra på många olika sätt – för Micke kan det innebära att planera en julfest eller en brasskonsert (och en brassfest!) eller genom att inspirera nästa generation när han undervisar vid Lilla Akademien."

Slagverkaren **Karl Thorson**: "En högt flygande virtuos i allt han företar sig. Sådan är denna mästare i slagverk, dessutom en fantastisk omtänksam och alltid lika trevlig kollega!"

Tenoren **Gunnar Sundberg**: "Gunnars arbete i Radiokören kan inte överskattas! Med sin fylliga, klara och potenta röst är han alltid med, pendlandes från Uppsala år ut och år in, svingandes i höga register timme ut och timme in, framtagandes våra noter sida ut och sida in. Lojalare och tåligare finns inte. Med sitt goda humör och härliga skratt sprider Gunnar god stämning omkring sig. RK+Gunnar=sant!"

Flitig flöjtist med musikalisk familj

RADIOSYMFONIKERNAS OCH RADIOKÖRENS VÄNFÖRENING

får med detta

DIPLOM

tilldelas FLÖJTISTEN i Sveriges Radios Symfoniorkester

Stipendiaten Linda Taube Sundén, som spelar flöjt och piccola, funderar på att använda stipendiet till en ny piccola eller en lpad med fotpedal, som möjliggör att hon slipper dagens mängd med notblad.

– Blir det en lpad kommer jag att använda den nya tekniken mer för att hantera mina noter, som musiker och som musiklärare. Som musiker kommer jag i så fall att börja använda ”paddan” först och främst då jag övar. Att våga använda den på scenen blir ett senare beslut, säger Linda. Man förstår att Linda gärna vill slippa

hantering av pappersnotblad när hon berättar om alla sina engagemang.

För närvarande är hon tjänstledig från Radiosymfonikerna och har ett tvåmånadersvikariat hos Filharmonikerna. Hon gästspelar ofta i andra orkestrar runt om i landet och ibland även utomlands i Mahler Chamber Orchestra. Hon är lärare i piccola på KMH och i flöjt på Lilla Akademien. I mån av tid och möjlighet ägnar hon sig gärna åt kammarmusik.

– Roligt, engagerande och utvecklande.

I Radiosymfonikerna började hon för 15 år sedan. – Tiden går fort när man har roligt!

Desförinnan var hon anställd 8 år i Göteborgs Symfoniker och några år som vikarie i Hovkapellet och i Göteborgsoperans orkester.

Linda berättar att hon vuxit upp i Linköping och att musiken kommer från hennes pappa som är en "glad musikanter" och som spelar både gitarr och piano på gehör – gärna och ofta. Liksom alla barn i hennes ålder började hon sin karriär i den kommunala kulturskolan med den obligatoriska blockflöjten. När hon sedan gick över till tvärflöjt hade hon förmånen att få en lärare, "som var väldigt bra, sträng och noggrann". Innan hon lämnade Linköping för att studera vidare på Birkagårdens folkhögskola i Stockholm hade hon varit medlem av Linköpings ungdomssymfoniorkester i många år – Väldigt kul och väldigt utvecklande.

Vägen till jobbet som orkestermusiker gick sedan via musikhögskolorna i Stockholm och Göteborg.

Favoritmusik som musiker? – Det är nog stora kompositioner av Sjostakovitj och Prokofjev, som ofta innehåller mycket piccola. Men naturligtvis också Bach, Beethoven och Mahler, säger Linda. Favoritmusik att lyssna till?

– Det blir mycket soft jazz, Lisa Nilsson, samba och annat som svänger.

Med en klarinettist i Radiosymfonikerna som man och två sjungande barn i Adolf Fredriks musikklasser och Stockholms Musikgymnasium verkar Linda leva ett väldigt musikfyllt liv. På frågan om hon har några andra intressen visar det sig att hon ägnar sig åt yoga och styrketräning. – Som ju också är nyttiga för en professionell musiker, avslutar Linda.

Ulf Leopoldson

Foto Bo Söderström

Stipendiaten flöjtisten
Linda Taube Sundén

Konsten att turnera

För att få reda på lite om Radiosymfonikernas stora turné i mars får jag träffa orkesterns produktions- och turnéledare, Henrik Nilsson. Turnéer förhandsplaneras med Berwaldhallens chef Staffan Becker och programproduktionens chefer Kristina Westman och Matthieu Lescure tillsammans med chefdirigenten Daniel Harding. Flera år i förväg påbörjas arbetet. Man har hjälp av en turnéagentur, i detta fall Raab & Böhm i Wien som man länge samarbetat med.

Det gäller att tillsammans hitta tillräckligt ansedda konserthus som ligger på en lämplig rutt, och att erbjuda ett program som kan generera tillräcklig biljettförsäljning. Att få ge konserter i Musikverein i Wien, så som i våras, får räknas som en vinstlott i sammanhanget. Och den turné som orkestern gör nu i mars 2024 är ju minst sagt högkarutig.

När en lämplig rad av konserter har kunnat bokas in gör Henrik detaljplaneringen tillsammans med en ansvarig från agenturen. Det gäller att boka hotell för musikerna, deras resor med flyg, tåg och buss, och instrumenttransporter som sker med specialhyrd långtradare med chaufförer som är vana att lasta, hantera och köra de dyrbara instrumenten. På alla konsertorter gäller det att veta var instrumentbilen kan stå för att lasta av och parkera över natten. Är det ett förscenetechniker okänt konserthus begär man att få ritning över scenen, bakomtrymmen och lastintag så att allt sker smidigt när man kommer fram. En inspelningstekniker från Berwaldhallen följer med på turnén och sköter ensam utplacering av mikrofoner i

Foto Bo Söderström

Henrik Nilsson, produktionsledare orkester

salen och styr den transportabla teknikutrustningen. Intentionen är att alla konserter spelas in för att kunna sändas i Sveriges Radio. Tre scenetekniker från Berwaldhallen sköter dukningen på podiet, ofta med hjälp av tre man på plats.

När Henrik kommer fram till spelplatsen ska han och kollegan Dace Vinklere förse de i förväg utsedda omklädningsrummen och övningsrummen med skyltar så att musikerna direkt hittar rätt i den nya miljön.

I god tid innan turnéstart går Henrik igenom upplägget med orkesterns representanter eftersom deras tankar och åsikter är viktiga för att få ihop en bra helhet. Henrik säger att turnéerna alltid löper på utan större problem eftersom musikerna är så positiva och medvetna om att det är ett stort pussel att lägga. Men det kan ju hända saker: plötslig sjukdom som gör att man får kalla in ersättare hemifrån – om man hinner – eller från någon ensemble på konsertorten. Den sjuke måste också tas omhand så klart. Tågförseningar kan orsaka att man får lägga om resrutten eller hyra in bussar. En gång

hände det t.o.m. att orkestern fick utrymma hotellet vid ett brandlarm.

Det speciella med turnéer är att orkestern kan uppleva musiken helt annorlunda i olika konsertsalar på grund av den skiftande akustiken. Dessutom kan ju akustiken skifta med och utan publik. I Concertgebouw i Amsterdam övar deras egen orkester ofta med skynken som spänns upp framför bänkraderna för att efterlikna klangen som uppstår när publiken är på plats.

Möjligheten att åka på turné och framföra samma verk flera gånger är något som stärker orkestern och ökar

Orkesterns turné i mars 2024

Daniel Harding dirigent, Maria João Pires piano, Christian Gerhaher baryton

Müpa Budapest 4 mars

Alfvén: En skärgårdssågen, Mozart: Pianokonsert nr 21 C-dur, Strauss: Also sprach Zarathustra

Konzerthaus Wien 5 mars

Alfvén: En skärgårdssågen, Mahler: Rückert-Lieder, Strauss: Also sprach Zarathustra

Isar-Philharmonie München 6 mars

(Programmet 4 mars)

KKL Luzern (Kultur- und Kongresszentrum) 7 mars (programmet 5 mars)

Elbphilharmonie Hamburg 8 mars

(programmet 4 mars)

Philharmonie Köln 10 mars

*Mozart: Pianokonsert nr 21 C-dur
Mahler: Symfoni nr 7*

Philharmonie Paris 11 mars

(programmet 4 mars)

Konzerthaus Dortmund 12 mars

(programmet 10 mars)

Philharmonie Luxemburg 13 mars

(programmet 4 mars)

Concertgebouw Amsterdam 14 mars

(programmet 4 mars)

den musikaliska känslan och lyhördheten. Gemenskapen som uppstår under turnén, med upplevelser tillsammans gynnar samtidigt den sociala sammanhållningen och genom allt detta höjs nivån inom orkestern på många plan, vilket vi som konsertbesökare sedan får ta del av i Berwaldhallen.

Om **Radiokören** berättar dess produktionsplanerare Linnea Brorson att det under åren fram till 100-årsjubileet för både Radiokören och Sveriges Radio 2025 genomförs en rad turnéer med dirigenten Kaspar Putniņš till samtliga regioner i Sverige i samarbete med SR:s P4. I våras besöktes Kiruna, Piteå, Umeå, Östersund, Sundsvall och Bollnäs. I oktober gick turnén till Växjö, Lund och Linköping.

Nästa turné genomförs 8–10 mars då Karlstads domkyrka, Silleruds kyrka i Årjäng och Skara besöks med konserter. Utöver workshops med lokala korister träffar kören också kompositions- och dirigentstudenter vid de musikhögskolor kören befinner sig nära under turnéerna.

Dessutom ska kören delta i framförandet av Stravinskij's opera Rucklarens väg under ledning av Barbara Hannigan tillsammans med Svenska Kammarorkestern i Örebro, i Berwaldhallen och Philharmonie Köln 2–7 februari i vår.

Radiosymfonikerna och Radiokören gör tillsammans en miniturné till Uppsala domkyrka 20 april med Herbert Blomstedt varvid man framför Beethovens Missa Solemnis.

Ragnar Hult

Musikern med flest instrument – slagverkaren Karl Thorsson

RADIOSYMFONIKERNAS OCH RADIOKÖRENS VÄNFÖRENING

får med detta

DIPLOM

tilldelas SLAGVERKAREN i Sveriges Radios Symfoniorkester

Ett av vänföreningens fyra stipendier i år gick till slagverkaren Karl Thorsson som också är stämledare. Därmed spelar han allt utom puka. Det var i Norrtälje han fick den första impulsen till slagverk och modern musik genom marimba, och det skedde i kommunala musikskolan – en så viktig station för många av dagens musiker! Fortbildning skedde vid musiklinjen på Framnäs folkhögskola i Piteå och sedan vid Musikhögskolan i Stockholm. Han var frilansande slagverkare i cirka tio år innan han sökte och fick tjänsten som

stämledare efter legendariske Seppo Asikainen, och han har nu spelat i Radiosymfonikerna i nästan 20 år.

Det är en stor mängd instrument som ingår i slagverket i en symfoniorkester och som musikern måste behärska. I äldre musik kan det vara pukor och trummor, cymbaler, triangel och tamburin. Under senare delen av 1800-talet och framåt dyker det upp tamtam (med obestämd tonhöjd och med vikt kant), och gongar (stämda i en viss ton och helt plana). Så är det den viktiga gruppen med s.k. mallet-

instrument som spelas med klubbor: marimba, xylofon, metallofon, vibrafon och klockspel, och hängande rörklockor. Därutöver många udda instrument som "piska" vars ljud framställs med en träsmälla, "gurka" med räfflor, träblock i olika tonhöjd etc.

Slagverksinstrumenten har kommit att bli en viktig del i all nyare musik och inte sällan får Karl vara guide för tonsättare som vill fördjupa sig i hur olika instrument kan låta och fungera i orkesterklangen. Karl nämner särskilt Sven-David Sandström och Anders Hillborg som kompositörer som ger slagverkaren mycket att göra.

Slagverkarna är med och spelar på nästan alla konserter eftersom programmen är så varierade med äldre och nyare musik. Under en konsert kan det vara alltifrån en slagverkare till fem på podiet.

Vilket instrument är svårast att spela? Karl svarar utan tvekan: "steel drum", alltså oljefat, som finns stämda i olika tonarter. Vid en konsert på Gustav Adolfs torg med en dansk ensemble gick det bra på repetitionen men under konserten kom solen och värmde upp instrumentet så att stämningen försvann! Och vilket instrument är roligast att spela? Cymbaler! De både syns och hörs när de kommer till användning. Karl var blyg som ung, men genom att agera som slagverkare har han blivit van att stå inför publik och synas och höras.

Jag frågar honom vad som är mest stimulerande med slagverk. Det är förstås dels den härliga musik man får vara med om att framföra, dels möjligheterna att påverka exakt vilka instrument som ska användas i de fall inte kompositören givit exakta före-

Foto Bo Söderström

Slagverkaren Karl Thorsson

skrifter i partituret. Just till kvällens konsert med Rachmaninovs tredje symfoni har Karl ställt fram en "wind gong" som har en djupare, mer fulltonig klang än den vanliga gongen och dirigenten har inte invänt. Den ger verkligen en fyllig klang, kan jag intyga när jag fick provlyssna före konserten.

Karl säger att det var en slump att han hamnade här i orkestern och det visade sig bli en drömtillvaro att få vara med att framföra så mycket härlig musik.

Ragnar Hult

Foto Ragnar Hult

Karl Thorsson på podiet med en "wind gong" vid sin sida och en tamtam i förgrunden.

Kalendarium våren 2024

Onsdag 31 januari: Repetition 14:00–16:00 med Radiosymfonikerna i Berwaldhallen.

Eventkonsert med Anna Ternheim. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 13:30. Inget insläpp efter 13:45.

Tisdag 6 februari: Repetition 11:15–15:05 med Radiosymfonikerna i Berwaldhallen.

Mahler: Rückert-Lieder, Symfoni nr 7. Dirigent Daniel Harding, Christian Gerhaher baryton. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 10:45. Inget insläpp efter 11:00.

Lördag 17 februari kl 18:00. Konsert med CD-release i Allhelgonakyrkan.

Andreas Halléns pianokvartett och pianotrio m.m. Reducerat biljettpreis för Vänföreningens medlemmar då vi har sponsrat utgivningen.

Eventuellt: Tisdag 20 februari: Repetition kl 11:15–15:05 med Radiosymfonikerna i Berwaldhallen.

Alfvén: En skärgårdssägen, Mozart: Pianokonsert nr 21, Strauss: Also sprach Zarathustra. Dirigent Daniel Harding, Maria João Pires piano. (Detta program framförs under orkesterns stora turné i Europa.) Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 10:45. Inget insläpp efter 11:00.

Torsdag 22 februari: Repetition kl 9.30–14:30 med Musikhög- skolans Symfoniorkester i Kungasalen, Musikhögskolan, Valhallavägen 105. Dirigent

B Tommy Andersson. Max Brynolf piano. Prokofiev: Pianokonsert nr 2, Korngold: Robin Hood, Respighi: Romerska fester. Anmälan till vanforeningenrskv@gmail.com senast 18 feb.

9–12 mars: Resa till Paris och Radiosymfonikernas konsert Philharmonie de Paris. Resan fulltecknad.

Onsdag 13 mars: Repetition 14:00–17:20 med Radiokören i Berwaldhallen

Sandström: Sonnets of darkness and love. Dirigent Kaspars Putniņš, Nils Landgren trombon. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 13:30. Inget insläpp efter 13:45.

Måndag 18 mars: Årsmöte i Berwaldhallen kl 17.30. Anmäl genom att senast 11 mars mejla ditt namn till vanforeningenrskv@ gmail.com Skriv Årsmöte 2024 i ämnesraden.

Tisdag 26 mars: Repetition 11:15–15:05 med Radio- symfonikerna i Berwaldhallen.

Wagner: Tannhäuser, Uvertyr, Wesendonck-Lieder, Bruckner:

Symfoni nr 3 d-moll. Dirigent Leopold Hager, Dorottya Láng, mezzosopran. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 10:45. Inget insläpp efter 11:00.

Onsdag 17 april: Repetition 14:00–17:00 med Radiosymfonikerna i Berwaldhallen.

Beethoven: Missa Solemnis. Dirigent Herbert Blomstedt, Julia Kleiter sopran, Katija Dragojevic mezzosopran, Maximilian Schmitt tenor, Tareq Nazmi bas. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 13:30. Inget insläpp efter 13:45.

Fredag 3 maj: Repetition 11:15–15:05 med Radiosymfonikerna i Berwaldhallen.

Mozart: Pianokonsert nr 23 A-dur, Rimskij-Korsakov: Scheherazade. Dirigent Maxim Emelyanychev, Maxim Emelyanychev pianoforte. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 10:45. Inget insläpp efter 11:00.

Onsdag 8 maj kl 19:00: Utdelning av Vänföreningens stipendier 2024 vid bonuskonsert för abonnenter med Radiosymfonikerna och Radiokören i Berwaldhallen.

Tisdag 21 maj: Repetition 11:15–15:05 med Radiosymfonikerna i Berwaldhallen.

Rachmaninoff: Pianokonsert nr 3 d-moll, Taras Bulba, rapsodi i 3 avsnitt efter Nikolaj Gogols roman med samma namn, Debussy: La mer. Dirigent Daniel Harding, Leif-Ove Andsnes piano. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 10:45. Inget insläpp efter 11:00.

Eventuellt **Tisdag 28 maj: Repetition 11:15–15:05 med Radio-symfonikerna i Berwaldhallen**

Schnittke: Klingende Buchstaben, Herr Alfred Schlee zum 90, Preludium in memoriam Dmitrij Sjostakovitj, för violin & tape, Borboudakis: Z Metamorphosis, Sjostakovitj: Cellokonsert nr 1, Symfoni nr 10. Dirigent Constantinos Carydis. Sol Gabetta violoncell, Eriikka Nylund viola, Malin Broman violin. Vi samlas utanför ingången till Berwaldhallen kl 10:45. Inget insläpp efter 11:00.

Repetitioner i Berwaldhallen

Vi från styrelsen visar dig vidare till konserthallen. Du behöver inte anmäla att du kommer, men ta med medlemskortet. Konsertintroduktion sker i foajén före repetitionen som kan bli med eller utan solist. Observera att det kan hållas stämrepetitioner ovanför foajén innan repetitionen börjar. Vi ber dig därför att gå in så tyst som möjligt. Vi får bara sitta på första raden (alltså i gatuplanet) och endast uppehålla oss i foajén utanför första raden. Det gäller även för toalettbesök. Kaféet är stängt, så ta med egen mat och kaffe.

Radiohuset

Under våren är Radiohuset under ombyggnad och utomstående har inte tillträde dit. De repetitioner med Radiokören vi kan närvara vid äger rum i Berwaldhallen

Att sjunga med symfoniorkester

Foto Ulf Leopoldsson

Applådtacket efter konserten med Stenhammars *Sången*. Solisterna Fredrik Zetterström, Michael Weinius, Hanna Husáhr och Susanna Sundberg samt dirigenten Patrik Ringborg. På körläktaren Radiokören och Eric Ericsons Kammarkör samt utanför bild Adolf Fredriks Gosskör

I samband med en repetition i Berwaldhallen inför konserterna *Sång utan ord* den 17 och 18 november passade jag på att fråga tenoren Michael Weinius, en av solisterna i Stenhammars *Sången*, hur det känns att sjunga i en konsertlokal med en stor symfoniorkester, en kör och en dirigent bakom ryggen. Patrik Ringborg dirigerade vid konserten en extra stor orkester, stor blandad kör och gosskör samt fyra solister i Wilhelm Stenhammars monumentala verk, som skrevs som en hyllning till musiken.

Michael Weinius sjöng verket första gången som medlem i Adolf Fredriks

Gosskör och har även gjort tenorpartiet tidigare. Nu har han trettio års erfarenhet av att sjunga på opera- och konsertscener över hela världen och kan jämföra hur det är att sjunga till symfoniorkester i ett konserthus med att stå på en operascen.

– Om man kan verket och litar på dirigenten är det inget större problem, säger Michael. Men en konsertlokal är inte byggd för sångare och sångaren är alltid gäst hos symfoniorkestern, som befinner sig på hemmaplan och är van att spela stora symfonier. Och att spela starkt. Michael förklarar att eftersom

solisterna inte ser dirigenten framifrån, som i ett opera-hus, är det nödvändigt att före första repetitionen med orkestern gå igenom verket tillsammans med dirigenten. De allra flesta dirigenter har sådana genomgångar med solisterna och en pianist för att se till att man är enig om fraseringar och tempi och identifierar eventuella svårigheter eller känsliga ställen. Akustiken spelar naturligtvis stor roll eftersom solisterna lätt kan dränkas av orkestern och inte hör varandra. Då är det viktigt för en sångare att inte ta i för mycket och få för sig att försöka överrösta orkestern.

– Det är svårt att få en symfoniorkester att spela tillräckligt svagt, konstaterar Michael. Att sjunga på en operascen med en orkester som är nedsänkt och en dirigent som följer sångarna och har ögonkontakt med dem är något helt annat. Det blir ett annat samspel. Eftersom orkesterdiket är utformat så att musikerna hör både varandra och sångarna är de vana att anpassa sig och att inte spela för starkt. Det ger en helt annan möjlighet att musicera tillsammans och det är lättare att sjunga där.

Här ses Michael Weinius sjunga operan Gustaf Wasa tillsammans med Elin Rombo i Riddarhussalen, en betydligt mindre lokal.

Trombonisten Håkan Björkman, som spelade vid samma konsert och som har lång erfarenhet från både Hovkapellet och Radiosymfonikerna, kompletterar bilden. Han menar att musikerna hör och ser varandra bättre på ett upplyst podium och att dirigenten där har en mer central roll.

– I ett operadike är musikerna en del i ett större maskineri där det gäller att anpassa sig till dirigenten men också till dramaturgin, solisterna, dansarna, de andra musikerna och ibland även regissören. Det ställer stora krav på lyhörddhet men den enskilda musikern har en mindre framträdande roll, konstaterar Håkan.

Sammantaget kan konstateras att det är både nödvändigt och nyttigt för såväl sångare som instrumentalister att framträda under olika förutsättningar och att tampas med olika akustiska förhållanden.

Agneta Söderman

Foto Ragnar Hult

Hur kan man skydda hörseln?

Risken för hörselskador är ett ständigt aktuellt problem i en orkester. Alla musiker är medvetna om faran och försöker skydda sig mot alltför starka ljud i omgivningen.

Även om upplevelsen av obehagligt ljud varierar mellan individer är de flesta människor mest känsliga för starkt ljud med hög frekvens, exempelvis från piccoloflöjt, trumpet, fiol eller triangel. Sedan upplever man ofta starkt ljud som obehagligt om man själv är trött eller på dåligt humör.

Kontrabasisten Walter McTigert, som varit skyddsombud i Radiosymfonikerna, berättar att de flesta musiker använder speciellt utformade, ofta specialgjutna öronproppar. De är gjorda så att de går att lätta på lite grann. Några använder dem under hela arbetstiden, andra bara vid högljudna passager i musiken. En uppmärksam konsertbesökare har säkert sett hur vissa musiker sätter in och tar ut sina öronproppar flera gånger under en konsert.

De som sitter framför ljudstarka instrument, exempelvis fagottister som sitter framför trumpeter, har ofta en s.k. hearwig ("hörselperuk") monterad på ett stativ, som skyddar öronen när de lutar sig bakåt vid ljudstarka passager. (Se bilden!) Man använder också genomskinliga plastskärmar för att begränsa ljudet bakifrån.

Trombonisten i orkestern Håkan Björkman berättar att hearwig utvecklades av hans före detta kollega Urban Eriksson på 1990-talet. Den fungerar alltså som en halv hjälm som har klickfunktion som en Bic-penna. Den stannar längst bak med ett

Foto Ragnar Hult

S.k. hearwigs skyddar hörseln.

huvudtryck och glider tillbaka mot bakhuvudet genom ett likadant tryck med huvudet. Detta fungerar inte på stråkmusiker eller trombon/tuba då instrumentet är för nära kinden och huvudet inte får plats i hearwigen.

Håkan berättar vidare: "Jag är inte själv jättebra på att använda hörselskydd. Det förtar medhörning i närmiljön och man blir lite "för sig själv". När jag spelade i Hovkapellet på Operan fick jag ett par proppar gjutna efter mina öron. Inte elektroniska som finns idag. Man fick byta ut ett filter som tog bort 9 dB och ett annat som reducerade med 15 dB. Dessa är nu 20 år gamla och väldigt sparsamt använda.

– Öronen ändras över tid så det är dags för ny gjutning. Jag har inte tagit tag i det, men bör göra det. Som sagt – de kan användas hela tiden så att man blir van, ofta i större stämmor där många spelar samma sak. När man är ensam om sitt ljud vill i varje fall jag ha chansen att höra så mycket som möjligt.

– En gång spelade jag fjärde hornstämman i Regers Mozartvariationer i en kyrka. Det var väldigt starkt då grannens klockstycke pekade rakt i mitt vänstra öra. Jag var tvungen att skydda mot distorsion med en papperstuss eller en vanlig propp i skumgummi.

Josef Beltzikoff, kör- och orkesterchef, bekräftar att musikerna erbjuds och uppmanas att kontrollera hörseln genom företagshälsovården, och de får personligt gjutna proppar och andra hjälpmedel som behövs. Orkesterledningen har gott samarbete med skyddsombuden i det här viktiga arbetet.

Risken för hörselskador kan även minskas genom att musikerna inte alltid sitter på samma platser på podiet. Det gäller framför allt stråkstämmorna. Så kan t.ex. andrafiolerna placeras bakom första fiolerna eller framme till höger, varvid de andra stråkstämmorna också flyttas. Dessutom minskas risken att länge utsättas för starkt ljud genom att stråkmusikerna regelbundet byter plats inom stämman.

Man försöker även undvika att lägga program med ljudstark musik flera veckor i följd. Om man till exempel har s.k. eventkonserter med spelmusik och pop- och rockmusik under en vecka med flera konserter i rad, kan man försöka undvika musik med mycket starkt bleck följande vecka.

De elektroniska öronproppar – "in ear" – som nyligen tagits i bruk under eventkonserter är effektiva. Dels förmedlar de det samlade orkesterljudet, dels stänger de ute starkt ljud från instrument nära, men förstärker det man måste kunna höra för att spela.

Hörseln är ju helt avgörande för en musiker som hela tiden lyssnar in sitt eget spel och andras toner.

Ragnar Hult

Håkan Björkman ny i styrelsen

Efter Bosse Söderström, som gått i pension, har orkestern utsett en ny representant i Vänföreningens styrelse. Han heter Håkan Björkman och är solotrombonist och stämledare för trombonstämman.

– Vänföreningen är viktig för orkestern. Vi uppskattar er närvaro vid repetitioner och konserter i Berwaldhallen, möjligheten att få spela kammarmusik och framträda i mindre besättningar, de årliga stipendierna till tre orkestermedlemmar, ert engagemang för Berwaldhallen och ert stora musikintresse. Att se er i salongen på våra turnéer är en extra bonus. Jag ser fram emot att vara en länk mellan styrelsen och orkestern och jag hoppas tillföra stöd och idéer till Vänföreningens verksamhet.

Håkan är uppvuxen i Arboga, där han gjorde sig känd genom att som fjorton-

åring vinna en talangjakt 1983. Första priset var att få spela en hel kväll med Leif Kronlunds orkester och att träffa solotrombonisten i Filharmonin, John Petersen, som blev hans lärare i många år och sedan en nära vän, och som uppmuntrade honom att söka stipendium för att under några sommarmånader när han gick i gymnasiet utbilda sig i Chicago.

Direkt efter militärtjänst i Arméns Musikkår kom han in på Musikhögskolan (KMH) 1989 med trombon som huvudinstrument. 1991 blev Håkan vikarie i Hovkapellet där han senare fick fast anställning som solotrombonist och stannade i femton år för att 2010, efter att ha vunnit provspelingen, flytta över till Radiosymfonikerna. Och där har han snart varit lika länge och trivs förträffligt.

– Att få spela med en orkester bestående av toppmusiker är en ynnest och

Foto Bo Söderström

en glädje, säger Håkan. Att få känna att vi tillsammans gång på gång presterar på topp vid konserterna och att få spela tillsammans med världens bästa dirigenter och solister är oslagbart. Turnéerna betyder väldigt mycket för orkesterns utveckling och höga nivå, inte minst genom det kamratskap som turnéernas umgänge skapar. Vi ser nu fram mot den stora Europaturnén med Harding i mars, då vi ska ge 10 konserter i olika länder på 11 dagar! Det blir ett kraftprov. Men ett roligt och berikande sådant.

Stämledare i trombonerna är även Mikael Oskarsson, som för övrigt är en av årets stipendiater. Alla blåsinstrument har två stämledare som alternerar som solister och som leder veckans stämrepetitioner. Trombonstämman har fyra fast anställda. Till skillnad från stråkarna har trombonisterna oftast egna stämmor så att alla faktiskt är solister. Som trombonist kan man inte gömma sig bakom en kollega om man är osäker, för varje ton man spelar hörs. Att komma in fel är aldrig roligt, men det är kanske extra tråkigt om man spelar trombon eller trumpet.

Håkans musiksmak är bred med Mahler och Brahms bland favoriterna.

Han har spelat i storband, spelar gärna modern och nyskriven musik och har fått specialskrivna solokonserter tillägnade sig, bland annat av Sven-David Sandström. Håkan har vunnit två prestigefulla tävlingar, The Christian Lindberg Solo Competition och Svenska Dirigent- och Solistpriset. Vid sidan av tjänsten i Radiosymfonikerna är han sedan snart 26 år stämledare även i The Chamber Orchestra of Europe, vilket innebär framträdanden utomlands. Han framträder regelbundet som solist runt om i världen, ger master classes och kurser samt bedömer tävlingar.

Hur hinner Håkan med allt detta och samtidigt vara glad och trevlig? Det beror nog på hans kärlek till musiken. När jag frågar om han har någon särskilt minnesfylld musikupplevelse får jag en lång lista över oförglömliga konserter med Harding, Salonen och Blomstedt, i Berwaldhallen och på turnéer, samproduktioner med Radiokören och disco-konserter med en vilt dansande publik.

Agneta Söderman

Tipsa gärna dina vänner om vår förening

Som medlem i Vänföreningen stödjer du musikerna i Sveriges Radios symfoniorkester och sångarna i Radiokören med bland annat stipendier och möjligheter att spela kammarmusik och sjunga i mindre ensembler.

Som medlem får du också

- gå på orkester- och körrepetitioner
- möta musiker och sångare
- inbjudningar till medlemskonserter
- 10 % rabatt på Radiosymfonikernas och Radiokörens konserter
- specialerbjudanden från Berwaldhallen
- inbjudningar till konsertresor
- [BERWALDBLADET](#), Vänföreningens egen tidning
- [VÄNBREV](#)

Betala årsavgiften till föreningens plusgirokonto 16 08 82-7 men glöm inte att ange namn, adress och e-postadress. Du får Berwaldbladet med posten med medlemskortet. Fyll i betalningsdatum och klipp ut kortet. Kortet är gemensamt för dem som bor på samma adress. Enskild medlem betalar 250 kr och två på samma adress 400 kr.

VÄLKOMMEN!

Hitta din kompositör bland konserterna i vår!

med Sveriges Radios Symfoniorkester:

Alfvén 22, 23 februari
Bach 26, 27 april
Barber 16, 17 februari
Bartók 26, 27 januari
Beethoven 18, 19, 20 mars, 24, 25 april
Blacher 26, 27 januari
Borboudakis 30, 31 maj
Brahms 26, 27 januari
Bruckner 28 mars
Debussy 23, 24 maj
Haydn 24, 25 april, 6, 7 mars
Hillborg 17, 18 maj, 18, 19 januari
Janáček 23, 24 maj
Mahler 8, 9 februari
Marsalis 16, 17 februari
Mendelssohn 10, 11 april
Mozart 22, 23 februari

Musorgskij 17, 18 maj
Mühlrad 10, 11 april
Rachmaninov 23, 24 maj
Ravel 17, 18 maj, 23, 24 maj
Saariaho 24, 25 april
Sandström 15, 16
Schnittke 30, 31 maj
Schubert 6, 7 mars
Sjostakovitj 10, 11 januari, 30, 31 maj
Vaughan Williams 10, 11 januari
Wagner 28 mars
Webern 6, 7 mars

med Radiokören:

Bach 26, 27 april
Beethoven 18, 19, 20 april
Rossini 25 maj
Sandström 15, 16 mars
Stravinskij 4 februari

Schubertfestival med kammarmusik

Foto Ragnar Hult

Konserthösten började för många medlemmar i Vänföreningen med en Schubertfestival under fyra kvällar i slutet av augusti. Inte i Berwaldhallen, men väl i Allhelgonakyrkan på söder i Stockholm.

Vänföreningen inledde med det ett samarbete med Kammarmusikens Vänner i Allhelgonakyrkan (KVAH), där pianisten Bengt Forsberg i över 30 år har varit konstnärlig ledare.

Vi fick lyssna på kammarmusik av Schubert och några av hans "Wienerbröder" på Sch: Schumann, Schönberg, Schreker och Schmidt i skiftande besättningar från piano solo, sång, stråkktrio till stråkkvartett och oktett.

En kväll återskapades en så kallad Schubertiad, ett på Schuberts tid ofta förekommande samkväm med diktläsning och musikframföranden. Då fick vi bland annat höra "Herden på klippan" med festivalledaren Bengt Forsberg, piano, "vår klarinettist" Niklas Andersson och stjärnsopranen Kerstin Avemo.

Festivalen avslutades med ett av kammarmusikens stora verk –

Schuberts Oktett i F-dur med Cecilia Zilliacus och Julia Kretz-Larsson violin, Ylvali Zilliacus viola, Kati Raitinen cello, Carina Sporrang kontrabas (osynlig bakom lampan på bilden), Hans Larsson horn, Henrik Blixt fagott och Niklas Andersson klarinett. Julia, Carina och blåsarna är medlemmar i Sveriges Radios Symfoniorkester.

Att få vara med om alla dessa framföranden på allra högsta musikaliska nivå i en så idealisk konsertlokal var en verklig ynnest!

Ragnar Hult/Pär Trehörning

Eriks julnötter

För 13:e gången kommer här julnötter. Som jag lovat är de nu klart lättare än julnötterna senast. Du som är ny i föreningen ska inte bli förskräckt över alla okända djur och andra konstigheter nedan. Till vänster finns tio felstavade tonsättare och till höger lika många verk av dem. Bland verken finns både pianostycke, balett, symfonier, operor och en sång från en opera. En av symfonierna är enligt Harding "the greatest symphony ever written".

Din uppgift är förstås att dechiffrera och para ihop tonsättare och verk. Ett av verken tycks handla om dig. Att jag inte kommit på det tidigare! Lycka till!

ANCOVALOLLE	NAORM
VJOJSIKJAKT	JOZZAPA
KJEFOPROV	LOIRAND
NEHWGRIS	KRAGAÖRN
WEGARN	TRYTFISKEN
ZATORM	MEITERMMUS
HEDLÄN	NILETUMSVAN
ILLEBIN	ATENKNÄPPÖRN
HICNOP	JYFINIPUSTORMEN
EBREW	SKALKISS ISONYMF

Vill du tävla om biljett till något kommande evenemang i föreningens regi skickar du svaret till Erik Juhlin, Ångsklockevägen 75, 181 57 Lidingö eller erikjuhlin35@gmail.com Du har hela januari på dig. Först i februari avgör lotten vinnarna.

God Jul och Gott Nytt År!

Erik Juhlin

Notiser

Efterlysning

Vänföreningen behöver en ny valberedning. Är du medlem i Vänföreningen och intresserad av att arbeta i eller nära styrelsen? I första hand söker vi personer till Valberedningen, som f.n. är vakant. Men vi söker även personer som på sikt skulle vara intresserade av att

ingå i styrelsen. Kontakta gärna vår ordförande Pär Trehörning eller vice ordförande Agneta Söderman så berättar vi mer.

Pär Trehörning

ptrehorning@gmail.com

Agneta Söderman,

soderman.agneta@gmail.com

Anmäl mejladress för att få alla utskick

För att få alla utskick med information om evenemang, erbjudanden från Berwaldhallen m.m. behöver vi en mejladress. Vi har inte längre möjlighet att skicka med post. Enda undantaget är Berwaldbladet

som även fortsättningsvis kommer med posten och hamnar i din brevlåda.

Mejla din e-postadress till

vanforeningenrskv@gmail.com

Parisresa

I samband med Radiosymfonikernas omfattande turné runt i Europa med Daniel Harding som dirigent (se separat artikel) har Vänföreningen valt att bege sig till Paris lördag 9 mars – tisdag 12 mars för att bevista orkesterns konsert i Philharmonie de Paris och dessutom få uppleva ett gästspel av Londons kanske bästa orkester, London Symphony Orchestra under Simon Rattle. Vi kommer också att besöka Musée de la Musique under kunnig ledning.

Vi bor på ett välbeläget hotell nära Place de la Bastille och med Maraiskvarteret på gångavstånd, får bekväma gemensamma transporter och gott om tid för spännande besök

och trevlig samvaro. Programmet för Radiosymfonikernas konsert är Hugo Alfvéns Skärgårdssågen, Mozarts Pianokonsert nr 21 med legendariska pianisten Maria-João Pires samt Strauss Also sprach Zarathustra. (Detta program spelas också på konserterna i Berwaldhallen torsdag 22 och fredag 23 februari.)

Londonorkestern framför Brahms Violinkonsert med Isabelle Faust samt Sjostakovitjs Symfoni nr 4.

Resan är fulltecknad men återbud kan komma. Resan arrangeras i samarbete med bktravelsolutions, telefon: 040-60 60 220

www.bktravelsolutions.se

E-post: info@bktravelsolutions.se

Avs:
RSKV
Berwaldhallen
105 10 Stockholm

Medlemsavgiften betald den _____2024

MEDLEMSKORT 2024

RADIOSYMFONIKERNAS OCH RADIOKÖRENS VÄNFÖRENING

MEDLEMSKORT 2024

I år skickar vi ut medlemskortet med tidningen. Ovan ser du ditt medlemskort färdigtryckt med både namn och adress. Det enda som saknas är att du anger när du betalat medlemsavgiften till vårt **plusgirokonto 16 08 82-7**. Som tidigare kostar det 250 kr för enskild medlem och 400 kr för två på samma adress. Sen är det bara att ta fram saxen och klippa ut kortet, som gäller för dem som står angivna på adressen. Det innebär att ett kort kan gälla för två som alltså delar ett och samma kort. Vi tror inte detta behöver innebära problem eftersom det går bra att visa upp en fotokopia på kortet om man av någon anledning behöver två.

Givetvis gäller hela tidningen som medlemskort om man inte vill klippa sönder den eller ta en kopia. Man kan också fotografera kortet och ha det i mobilen

Så glöm inte att betala medlemsavgiften så snart som möjligt. Så är det gjort. Musikerna behöver oss och vill se oss på repetitionerna. Vi ser fram mot att tillsammans få ett härligt musikår!

